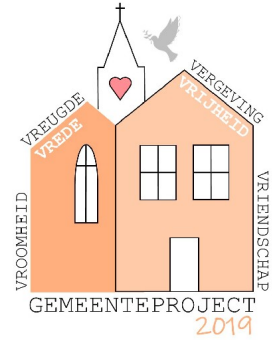


Zondag 15 september 2019

Week 2 – Vrede

Openbaring 19



1. Morgen zal het vrede zijn

Vanmorgen weer een van die mooie woorden. ‘Vrede’. Als start van week 2 van ons gemeenteproject. Harald Overeem schrijft er mooie en bemoedigende dingen over.

Maar ik vind het ook wel erg ‘mooi’ allemaal wat hij zegt. Een van de vragen die mij opkwam was: is *geweld* soms ook niet nodig om tot vrede te komen?

Zo hoorde ik afgelopen week tijdens het jeugdjournaal een oude vrouw iets zeggen over de bevrijding van Nederland in 1944. Precies 75 jaar geleden, op 12 september 1944 werden de eerste inwoners van Zuid-Limburg door Amerikaanse troepen bevrijd. Dat was door strijd. En deze vrouw hoopte voor de jongere kijkers dat ze nooit een oorlog hoeven mee te maken. Dat klonk realistisch en hoopvol.

Afgelopen week was het ook weer 11 september. Ook een dag die iets oproept. We denken aan de aanslagen in New York, in 2001.

Geweld is aan de orde van de dag. Een politieman wordt neergeslagen door iemand uit een trouwstoet. Waarbij jij misschien wel denkt: ‘het waren zeker weer Turken of Marokkanen.’ Geweld in je hart.

Misschien heb je nog wel ruzie gemaakt voor je in de kerk kwam...

*

Morgen zal het vrede zijn... Het is een mooi liedje van Marco Borsato. Maar is het ook reëel? Is het al niet vanaf het begin van de wereldgeschiedenis strijd? Waarom zou dat morgen anders zijn?

Of denken we dat we door meer kennis en wetenschap de oorlog de wereld uit kunnen helpen? Omdat we als moderne mensen steeds ‘beter’ worden. Maar ja, juist in het moderne Europa kon het tot een Holocaust komen. Werden Joden vakkundig en systematisch vermoord.

We leven nu in een tijd van drones waarmee je mooie filmpjes kunt maken, maar ook kunt gebruiken als wapens. Er worden allerlei raketproeven gedaan...

Het is verleidelijk om als kerk alle geweld radicaal te veroordelen, maar is dat geen versimpeling van de bijbel?¹ Soms is er ook geweld nodig om tot vrede te komen. Vertelt de bijbel uiteindelijk ook niet zo'n soort verhaal? Over een God die strijdt. Die oordeelt, maar ook in zijn Zoon het oordeel ondergaat? Een God die staat voor waarheid en gerechtigheid. Net zo goed als voor liefde en barmhartigheid.

Laten we vanmorgen stilstaan bij Openbaring 19 en nadenken wat dit leert over vrede.

2. Kijk, de ruiter op het witte paard!

Het boek Openbaring vertelt hoe de apostel Johannes een blik mag werpen achter de hemelse schermen. Om de gelovigen te bemoedigen dat er iemand is die de touwtjes in handen heeft. Die overwinnaar is.

Vanaf het begin van Openbaring is duidelijk dat Jezus Christus overwinnaar is! Op de duivel, de zonde en de dood. Voor de gelovigen in de eerste eeuw was dat een enorme bemoediging! In Klein-Azië stonden de christenen maatschappelijk onder druk. Ze werden geacht mee te doen aan de keizercultus.²

Later zou het tot serieuze vervolgingen komen. Denk ook aan aan de berichten die je via Open Doors over de vervolgte kerk kunt lezen. Wat bekent het dan om te zeggen dat Jezus 'alle macht heeft in de hemel en op aarde?' (Matteüs 28).

En toch is dat waar Openbaring van getuigt. De hemel is geopend. En wat is er te zien? Een wit paard, met een ruiter die 'trouw en betrouwbaar' heet. Eerder is het ook al over verschillende paarden gegaan, maar nu dus 1 paard met die ruiter. Het is een teken van koningschap.

Deze koning komt om te strijden. Net als de geallieerden in 1944 bezet gebied te bevrijden. Om een eind te maken aan de macht van de bezetter.

Zijn ogen zijn een vlamvend vuur (12), op zijn hoofd zijn vele kronen. En er staat een naam geschreven op hem die niemand kent, behalve hij zelf. Het is dus iemand voor wie je ontzag hebt.

1 Ganzevoort & Visser, Zorg voor het verhaal, 340.

2 Vd Kamp, Openbaring CNT, 32.

Die je niet in de greep krijgt. Voor wie je alleen maar kunt buigen. Het is een indrukwekkend gezicht. En in zijn gevolg is de hemelse legermacht, gekleed in zuiver, wit linnen. Ze volgen hem op witte paarden (14).

*

Deze Jezus, hij is het lam en de leeuw. Het zijn ook twee beelden die van Hem mag hebben, Zoals op deze schilderijen.

- Links zie je een afbeelding van Jezus aan het kruis. Onze Heer is degene die aan het kruis tot God de Vader bad of hij zijn vijanden wilde vergeven. Wat een goddelijke liefde. Jezus, de koning, hij is de gekruisigde. Het lam.
- En hij is ook degene die opstond uit de dood. Zie het plaatje rechts van die ruiter op het witte paard. De overwinnaar! De leeuw van Juda. Hij die komt om te oordelen de levenden en de doden.

Dat kan voelen als een tegenstrijdigheid. De gekruisigde messias die de grootste zondaar wil vergeven, maar ook de opgestane Heer die een scherp zwaard uit zijn mond heeft om de volken te slaan en hen met een ijzeren herdersstaf te hoeden (15)? Is dit een tegenstelling tussen Gods geduldige liefde en Gods wraak?³

Zo kan het voelen. En kan dat ook niet doorwerken in je geloofsbeleving? Dat je op zondag blij bent met Jezus die stierf. Je zonden worden vergeven en hij is bij je wanneer je het moeilijk hebt. Je zingt in de kerk ook graag mooie liederen over vrede. Maar morgen ben je in je 'normale' leven weer in een wereld van corruptie en geweld. En verlang je misschien juist wel naar die ruiter op het witte paard die de boel eens flink door elkaar schudt. Zoals ik iemand hoorde zeggen: "*We willen geloven in de gekruisigde, maar we willen optrekken met de ruiter.*"⁴

In de bijbel is Jezus het lam dat de zonden van de wereld wegdraagt. Maar dus net zo goed de leeuw van Juda die Johannes in Openbaring 19 ziet als de ruiter op het witte paard.

3. Hij voert een rechtvaardige strijd

Deze ruiter velt een rechtvaardig vonnis en een rechtvaardige strijd. Dus anders dan hoe wij strijd kunnen voeren. Omwille van macht, geld, eigengewin... Anders dan een rechtszaak waarbij blijkt dat het OM afstemming heeft gezocht met het ministerie

3 Volf, Exclusion and Embrace, 298.

4 Volf, Exclusion and Embrace, 276.

van justitie.. zoals nu in het proces met Wilders⁵. In Openbaring 19 gaat het om een eerlijk vonnis.

Want eindelijk wordt de grote hoer veroordeeld en het bloed van zijn dienaren op haar gewroken. Door heel het boek Openbaring heen klonk die stem van de martelaren: ‘hoe lang nog?’ en nu is er dan eindelijk een einde aan gekomen. Eindelijk het moment dat God recht doet. Het moment dat de vinger bij de zere plek wordt gelegd.

*

Dat verlangen naar gerechtigheid kan groot zijn wanneer je met diep onrecht te maken hebt. Wat als iemand *niet* naar je toekomt om vergeving te vragen. Wat als je er echt vreselijke dingen zijn gebeurd in je leven?

Ik denk ook aan een verhaal in een boek van Dostojevski dat op mij diepe indruk maakte. Over een man met een hoge positie die denkt dat hij alles kan maken. En dan ook een kind mishandelt en laat opjagen door de honden. Het kind wordt aan stukken gescheurd... En moeten we dan geloven dat de moeder van dat jongetje straks in de hemel vol blijdschap die dader in de armen valt? En dat alles goed en vergeven is? En iedereen blij is? Dat *mag* toch niet, dat *kan* toch niet?⁶

Gelukkig is dit aan God. Zijn oordeel is betrouwbaar. We weten niet precies hoe het straks zal zijn, maar wel dat God recht doet. En hij niet goedkoop omgaat met schuld. Bij Hem zijn goedheid en waarheid, barmhertigheid en gerechtigheid in balans. We kennen hem in zijn Zoon: de gekruisigde die voor zijn vijanden stierf, maar ook de ruiter op het witte paard die recht zal doen.

*

En dat is met geweld. Het is een pittig gedeelte. We lezen dat de ruiter ‘de wijnpers van de hevige woede van de almachtige God’ zal treden. En verschillende OT-profeten en psalmen klinken op de achtergrond mee.

Zo ook Ezechiël 39,17-20 waar het ging over een maaltijd. De grote dingen in ons leven zijn altijd omgeven door een maaltijd.⁷ Zo ook hier. Maar voordat het bruiloftsmaal kan beginnen is er eerst die andere maaltijd. Het grote tegenbeeld. Want de

5 <https://www.trouw.nl/politiek/in-den-haag-groeit-de-onrust-over-het-proces-tegen-wilders~b206aa6e/>

6 Dostojevski, De broers Karamazov – 2^e deel, 5^e boek, par 4. ‘Rebellie’.

7 Van de Beek, God doet recht, 322.

koningen, legeraanvoerders, machthebbers, maar ook het vlees van slaven en vrije mensen wordt gegeten door de vogels. Het is een lugubere maaltijd. De ergste straf, want de lichamen worden niet eens begraven.

Als je kijkt naar sprookjes, hoe het steeds minder slecht afloopt met de slechteriken. Kijk naar het sprookje van Sneeuwvitje. In de versie van Grimm moest de heks nog op gloeiende ijzeren muiltjes blijven dansen tot ze dood viel, in de Disneyfilm van 1937 wordt ze door de bliksem getroffen en valt ze in een ravijn en tegenwoordig zijn er versies waarbij ze verbannen wordt of vlucht.⁸

We worden dus liever voor de vijand. Maar daar proef je in Openbaring 19 niks van. Er wordt korte metten gemaakt met het beest, met de valse profeet. Einde verhaal!

En dat wordt niet eens in geuren en kleuren verteld. Het komt niet eens tot een grootse en beslissende veldslag, want ook al worden de troepen nog verzameld, even later worden ze al in de vuurpoel met brandende zwavel gegooid. En de rest wordt gedood door het zwaard dat uit de ruiter op het paard kwam.

*

Zo valt de grote stad van de mens. Babylon. Het gaat over degenen die thuis zijn op aarde, die van alles hebben opgebouwd en zich rijk rekenden. Ook ten koste van anderen. Maar de uitvreeters, ze worden nu zelf gegeten. Hoe groot het rijk van de mens ook is geworden en hoe hoog de toren ook gebouwd werd. Uiteindelijk keert God alles om. Zoals dat in het Oude Testament ook al gebeurde bij die grote steden als Nineve en Babylon.

4. Hoogste Heer en koning!

Wat een heftig oordeel. Over wie gaat het? Over mij? Over de ongelovigen?

Ik vind dat spannend. Alleen al omdat je nogal verschillend 'ongelovig' kunt zijn. Het maakt ook in het oordeel uit of je nooit het evangelie hebt gehoord, of je ongehoorzaam bent geweest of dat je je bewust tegen Jezus en zijn rijk hebt verzet.⁹

In Openbaring 19 lijkt het te gaan om degenen die er bewust in volharden om een vijand van God en van Jezus te zijn.¹⁰ Het zijn

⁸ [https://nl.wikipedia.org/wiki/Koningin_\(Sneeuwvitje\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Koningin_(Sneeuwvitje))

⁹ Christelijke Dogmatiek, 669 (verwijzing naar Berkhof).

¹⁰ Vd Kamp, 428-429.

de vijanden van Jezus.

Ik zeg niet dat het er niet op aankomt of je in Jezus gelooft. En ik ervaar ook een onrust bij mezelf als ik denk aan geliefden die niet geloven. Wat betekent dat straks als Jezus terugkomt om te oordelen?

Maar net zo goed kan ik die onrust hebben bij ‘gelovigen’ en bij mezelf. Want in een eerlijk oordeel komt de waarheid over je leven op tafel. Denk aan hoe Jezus in Matteüs 25 spreekt over de schapen en bokken die gescheiden wordt. De ene groep blijkt wel geleefd te hebben naar Gods koninkrijk en de ander niet.¹¹ Waarschijnlijk zagen de schapen en bokken zich als ‘gelovigen’. Maar ze werden wel gescheiden.

Uit je leven en in hoe je met anderen omgaat blijkt of je ‘in Christus’ bent. Dat is de proef op de som.

Dat oordeel begon ook al toen Jezus op aarde was. De zondaars uit het volk wisten maar al te goed dat ze zondig waren. De hoeren en de tollenaars, het was wel duidelijk dat zij verkeerd bezig waren. Maar juist zij voelden zich bij Jezus veilig. Ze wilden een ander leven (bekering) en Jezus volgen.

Maar de rechtvaardigen bleven op afstand. Want heb je Jezus wel nodig? Kunnen we niet zelf een wereld van vrede, recht en liefde bouwen? Hoezo is hij het Lam dat de zonden van de wereld wegdraagt? Hoezo is hij de Hoogste Heer en koning? Je houdt liever afstand.

Maar peil je dan genoeg dat er alleen vrede is door strijd? En dat God voor je strijdt? Als het gaat om dat oordeel waar we in Openbaring 19 van lezen, neem dat serieus. Niet allereerst om ‘aan de hel te ontsnappen’ maar omdat je daarin ziet dat God de *zonde* en de machten van het kwaad serieus neemt en niet ongestraft laat.¹² Daar gaat het kruis ook over. Dat Jezus sterft voor het kwaad, en dan ook het geweld in mijn eigen leven.

Laat je met God verzoenen. Leef in vergeving en vrede. Doe niet mee in die strijd die het beest en de koningen willen aangaan. Dat is echt kansloos. Strijd de goede strijd. Zie dat Jezus de overwinnaar is, ook al is er nog heel veel in deze wereld dat getuigt van geweld en gedoe. Aanbidt alleen de HEER.

Want de bruiloft van het lam is gekomen! Johannes kan het zo

¹¹ Christelijke Dogmatiek, 666.

¹² Van de Beek, 108.

zeggen, alsof het er nu al is. Gelukkig zijn zij die voor het
bruiloftsmaal van het lam zijn uitgenodigd (7). Daarom doe je je
goede kleuren aan. Je leeft er naar toe. Uit respect.

Vrede voor jullie allen!

Amen

Liturgie Alblasserdam & Nieuw-Lekkerland

Votum en zegengroet

Zingen ‘Wees stil voor het aangezicht van God’: 1, 2 [GK06 – Gezang 171]

Gebed om ontferming

Zingen Liedboek 802: 1, 3, 4, 5 [Door de wereld gaat een woord]

Gebed bij de opening van het Woord

Lezen Openbaring 19: 1 – 10

Zingen Gezang 215: 2, 3 [De dag van onze vorst brak aan]

Lezen Openbaring 19: 11 – 21

Zingen Psalm 48: 2

Verkondiging

Zingen Psalm 48: 3, 4

Wet van de Heer

Zingen ‘Sjalom chaverim’ [Op Toonhoogte 302 / Hemelhoog 272]

Dankzegging en voorbede

Inzameling van de gaven

Zingen Opwekking 354 [Glorie aan God]

Zegen

Liturgie Dordrecht

Votum en zegengroet

Zingen ‘Wees stil voor het aangezicht van God’: 1, 2 [GK06 – Gezang 171]

Gebed bij de opening van het Woord

Lezen Openbaring 19: 1 – 10

Zingen Gezang 215: 2, 3 [De dag van onze vorst brak aan]

Lezen Openbaring 19: 11 – 21

Zingen Psalm 48: 2

Verkondiging

Zingen Psalm 48: 3, 4

Dankzegging en voorbede

Inzameling van de gaven

Geloofsbelijdenis

Zingen Opwekking 354 [Glorie aan God]

Zegen